

ARVIOINTIKERTOMUS 2018

Nokian kaupunki

Tarkastuslautakunta

28.5.2019

Kuva:
Emäkosken sillan työmaa

Sisällysluettelo

1 Puheenjohtajan katsaus	3
2 Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely	4
3 Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi	5
4 Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	6
4.1 Toimintakertomuksessa raportoitujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta	6
4.2 Muiden toimintakertomuksessa raportoitujen tavoitteiden toteutuminen	8
4.3 Strategian toimeenpano ja toteutuminen	13
5 Kokonaistalouden arviointi	14

1 Puheenjohtajan katsaus

Tarkastuslautakunta on kokoontunut kuukausittain ja kuullut kaupunginhallituksen ja lautakuntien näkemyksiä.

Lautakunnan pitkäaikainen sihteeri Sami Salonen on siirtynyt toisen työnantajan palvelukseen ja uutena sihteerinä toimii BDO:n Markus Mäkelä.

Kaupungin talous on edelleen kireällä ja se tulee ottaa toiminnassa huomioon. Tilinpäätöksessä kaupunginjohtajan katsaus antaa hyvän vastauksen talouden kehitykseen. Talouden ongelmat on tiedostettu ja työ niiden voittamiseksi jatkuu. Soten kaatumisen merkitys ja vaikutus selviää tulevaisuudessa, mutta on selvää, että erikoissairaanhoidon kustannukset eivät voi kasvaa nykyvauhdilla. Eikä toisaalta palvelutasokaan saa heikentyä. Siinä on tekemistä. Tulopuolella kaa-
vahankkeiden viivästyminen aiheutti tulonvähennyksiä. Tehtyjen satsauksien soisi tulla näkyviin jo kuluvana vuonna. Esimerkiksi Vuokrakotien Poutuntien talojen tonteilla olisi korkea aika saada jotakin aikaan. Tontit ovat kaupungin.

Keskustan rakentaminen kuitenkin käynnistyi kirjastotalon ja ns. Osuuspankin tontin uudisrakennuksella. Kesken jääneet asiat ovat usein vain tahdosta kiinni. Yrittäjäkatu on edelleen kesken ja samoin mm. ST1:n ja Nokian Värin kohdalla oleva kiertoliittymä.

Liikenteen sujuvuuden kannalta mielestäni kannattaisi selvittää esim. Välimäenkadun ja Yrittäjäkadun risteystä, jossa tiettyinä aikoina on kohtuuttomat jonot niin, että yrittäjäkadulta Välimäenkadulle on ollut jopa kolme valojen vaihtumista ennen risteykseen pääsyä. Liikenteen kehitystä olisi hyvä seurata. esim. Tuuliharjunkadulla kohti Välimäenkatua olevalla kaistalla on autoja pysäköitynä niin, että yli puolet kaistasta on pysäköityjä autoja. Vieressä on lähes tyhjä pysäköintitalo. Nokialla ei tällä hetkellä ole puutetta pysäköintipaikoista. Voisiko pysäköinninvalvontaa käyttää liikenteen ongelmapaikkojen selvittämiseen.

Noin 40 v. sitten oppi-isäni kunnallispolitiikassa, Jouko Viitanen, opetti: "Jos halutaan uutta jonka hinta on yli 100 000 mk, on kysyttävä mitä tapahtuu mikäli tähän ei suostuta?" Vastausta yleensä kannatti kuunnella.

Arviointikertomus kiinnittää huomiota etupäässä ns. ongelmakohtiin. Paljon myönteistäkin kehitystä on tapahtunut. Tässäkään tapauksessa hyvä uutinen ei ole uutinen.

2 Tarkastuslautakunnan tehtävä, kokoonpano ja työskentely

Nokian kaupungin tarkastuslautakunta on suorittanut sille lain ja valtuuston hyväksymän tarkastussäännön mukaan kuuluvat tehtävät ja esittää kuntalain 121 §:n tarkoittamana arviointikertomuksenaan toimintavuodelta 2018 seuraavaa:

Nokian kaupungin kaupunginvaltuusto valitsi 12.6.2017 pitämässään kokouksessa tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 1.6.2017–31.5.2021. Tarkastuslautakuntaan valittiin seuraavat henkilöt:

- ✓ Reino Ojala, puheenjohtaja (henkilökohtainen varajäsen Tuomo Nenonen)
- ✓ Juha Toivainen, varapuheenjohtaja (Jani Lehtinen)
- ✓ Tuula Jokinen (Mari Savia)
- ✓ Elina Kivimäki (Timna Kuittinen)
- ✓ Juha-Pekka Mannila (Sari Suomi)
- ✓ Sari Roivas (Marianne Karttinen) ja
- ✓ Pauli Schadrin (Jussi Vuorenniemi).

Tarkastuslautakunta on toiminut hyväksymänsä työohjelman mukaisesti. Lautakunta piti vuoden 2018 aikana neljä kokousta. Lisäksi tarkastuslautakunta piti vuoden 2019 alussa kuusi kokousta, jotka myös kohdistuivat tarkasteluvuoteen 2018.

Kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan 26.3.2018 vuodelle 2018 hallinnon ja talouden tarkastajaksi tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy:n. Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut KHT, JHT Tiina Lind. Tarkastustiimiin on lisäksi kuuluneet KHT, JHT Hanna Keskinen, HT, JHT Ari Virolainen sekä tarkastaja Merja Laakkonen.

Tarkastuslautakunnan kokouksissa on kuultu eri palveluyksiköiden viranhaltijoita toiminnan organisoinnista, tavoitteiden asettelusta ja niiden toteutumisesta sekä sisäisen valvonnan järjestelyistä. Vuoden 2018 ja alkuvuoden 2019 kokouksissa on ollut kuultavina seuraavien palvelualueiden edustajia:

- demokratia (kaupunginjohtaja)
- konsernipalvelut (talousjohtaja ja varikkopäällikkö)
- kaupunkikehityspalvelut (va. kaupunkikehitysjohdaja)
- perusturvapalvelut (vs. perusturvajohtaja)

Tarkasteluvuoteen 2018 liittyen tehtiin tutustumiskäynti Nokian Vihnuskotiin.

Tilintarkastajat ovat antaneet lautakunnalle kokouksissa suullisia ja kirjallisia raportteja. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet työnjakonsa mukaisesti lautakuntien toimintaa lukemalla järjestelmällisesti niiden pöytäkirjat.

Kaupunginhallitus on antanut valtuustolle tarkasteluvuoden 2018 aikana neljä kertaa osavuosi-katsauksen, joka on sisältänyt raportit kaupungin taloudesta ja toiminnasta, kaupunkistrategian toteutumisesta, tavoitteista ja toteutumista palvelu- ja vastuualueittain sekä tytäryhtiöiden toiminnasta. Osavuosi-katsaukset ovat kohdistuneet tammi-maaliskuulle, tammi-kesäkuulle, tammi-syyskuulle ja tammi-joulukuulle. Kaupunginhallitus on osavuosi-katsausten käsittelyn yhteydessä mm. päättänyt, että se esittää osavuosi-katsauksen edelleen tiedoksi tarkastuslautakunnalle ja kaupunginvaltuustolle.

Tarkastuslautakunta käsitteli 14.8.2017 (§ 9) lautakunnan jäsenten esteellisyydet.

Arviointikertomuksen laatimishetkellä tarkastuslautakuntaan kuuluneilla jäsenillä todettiin seuraavat esteellisyydet:

Reino Ojala, puheenjohtaja	sivistyslautakunta
Elina Kivimäki, jäsen	sivistyslautakunta
Juha-Pekka Mannila, jäsen	rakennus- ja ympäristölautakunta

Varajäsenten esteellisyyksiä on sovellettu tapauskohtaisesti.

Puheenjohtaja Reino Ojala on toiminut tarkastuslautakunnan esittelijänä tarkastuslautakunnan tekemän päätöksen (14.8.2017, § 7) mukaisesti. Avustava tilintarkastaja, JHTT Sami Salonen toimi tarkastuslautakunnan sihteerinä ja avusti tarkastuslautakuntaa työssään tarkastuslautakunnan tekemän päätöksen (14.8.2017, § 8) mukaisesti 4.12.2018 asti. Avustava tilintarkastaja, HT, JHT Markus Mäkelä on toiminut tarkastuslautakunnan sihteerinä ja avustajana 15.1.2019 lähtien.

3 Edellisten vuosien arviointikertomusten johdosta tehtyjen toimenpiteiden arviointi

Vuoden 2017 arviointikertomus

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 10.09.2018/67 § käsitellyt kaupunginhallituksen 27.08.2018/250 § antamat selvitykset liittyen vuoden 2017 arviointikertomuksen havaintoihin.

Valtuustokäsittelyä varten konsernipalvelut on koostanut eri palvelualueilta saaduista selvityksistä koko kaupunkia koskevan lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Tarkastuslautakunta kiittää konsernipalveluita selkeästä lausuntomenettelystä, jolla otetaan kantaa arviointikertomuksessa esiin tuotuihin asiakokonaisuuksiin.

4 Arvio asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

4.1 Toimintakertomuksessa raportoitujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta

Suosittelun mukaisesti laadittu tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot kaupungin taloudellisesta asemasta ja sen kehittymisestä sekä selvitykset asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Henkilöstöraportti vuodelta 2018 oli tarkastuslautakunnan käytettävissä arviointikertomuksen laatimishetkellä.

Henkilöstöraportin mukaan henkilöstön kokonaismäärä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna, ollen vuoden 2018 lopussa 2 058 henkilöä (2017: 2020; 2016: 2016; 2015: 2057 henkilöä). Vakinaisten määrä pienenee edelleen, ollen vuoden 2018 lopussa 1 659 henkilöä (2017: 1664; 2016: 1 668). Palvelualueittain tarkasteltuna vakinaista henkilöstöä on eniten sivistyspalveluissa (785 henkilöä) ja sen jälkeen perusturvapalveluissa (579 henkilöä).

Määräaikaisten määrä lisääntyi edellisvuoteen verrattuna, ollen vuoden 2018 lopussa 386 henkilöä (2017: 340; 2016: 339).

Vakinaisen henkilöstön sairauspoissaolopäivät jatkavat siksakkiaan ja viime vuonna oli jälleen laskemisen vuoro: (2018: 19,65; 2017: 20,86; 2016: 17,86; 2015: 19,00; 2014: 17,77). Laskua oli 1,21 päivää henkilötyövuotta kohden.

Henkilöstöraportista on todennettavissa ammattinimikkeittäin sairauspoissaolojen kehitys. Lukumäärän mukaan tarkasteltuna eniten sairauslomapäivät ovat lisääntyneet perhepäivähoitajilla (2018: 27,14; 2016: 5,95). Myös toimistotyöntekijöillä (2018: 12,14; 2017: 9,06), sekä muilla palvelutyöntekijöillä (2018: 22,89; 2017: 21,15) sairauslomapäivät ovat kasvaneet. Todettakoon myös, että opettajien sairauslomapäivät ovat olleet noususuunnassa vuosittain ollen 10,91 (2017: 10,06; 2016: 9,27; 2015: 8,12; 2014: 8).

Suurimmat laskut sairauslomapäivissä olivat lastentarhanopettajilla (2018: 16,57; 2017: 21,26) ja siivoojilla (2018: 38,8; 2017: 43,2). Kahtena edellisvuonna koholla olleet lääkäreiden sairauslomapäivät ovat laskeneet ollen nyt 10,19 (2017: 14,07).

Henkilöstöraportin tietojen mukaan henkilöstön kouluttamiseen käytetyt rahat jatkoivat kasvuaan, mitä voidaan pitää hyvänä asiana. Vuonna 2018 henkilöstön kouluttamiseen käytettiin 367 240 euroa, kun vuonna 2017 käyttö oli 347 283 euroa (2016: 309 747; 2015: 297 275).

Henkilöstöraportissa olevan ennusteen mukaan Nokia kaupungin henkilöstön eläkepoistuma on 60 - 70 vuosittain seuraavan kymmenen vuoden aikana. Vuoden 2025 osalta ennusteena on 70 henkilön eläkepoistuma.

Tarkastuslautakunta toteaa, että tilikaudella ei raportoitu henkilöstön työsuhteisiin liittyviä oikeusriitoja.

Tarkastuslautakunta on pannut merkillä edelleen melko korkeassa tasossa olevat sairauspoissaolojen määrät, erityisesti tietyissä ammattiryhmissä erottuu olennaisia eroja keskimääräisiin arvoihin. Sairauspoissaolot kohosivat erityisesti vuonna 2017, josta ne ovat ilahduttavasti läheneet laskusuuntaan. Kaupungin raportoiman mukaan systemaattista työtä on lisätty mm. sairauspoissaolojen syiden selvittämiseen ja ennaltaehkäisevään työhön, mitä lautakunta pitää hyvänä asiana. Lautakunta laittaa merkille positiivisena asiana hyvinvointikoordinaattorin palkkaamisen, ja toivoo koordinaattorin käyttöön lisää resursseja. Tarkastuslautakunnan mukaan huomioita tulisi kiinnittää erityisesti ennaltaehkäisevien toimien edelleen lisäämiseen, sekä työolo-

jen tarkkailuun, jotta poissaolojen määrä saataisiin laskuun. Eri hallintokuntien tulisi lautakunnan mukaan kohdentaa lisää resursseja asiaan, mikä toisi säästöjä sairauspoissaolojen määrän laskiessa.

Kaupungin julkaisemasta henkilöstöraportista ei selviä henkilöstön keskimääräinen työssäolo tai -palvelusaika kaupungin palveluksessa vuosina. Tarkastuslautakunta ehdottaa, että tunnusluku otettaisiin käyttöön henkilöstöraportissa ja myös palvelualueittain.

Kaupunginvaltuuston asettamia talouden kokonaistavoitteita saavutettiin vaihtelevasti tilivuoden aikana. Tämä selviää seuraavasta taulukosta, jonka tiedot perustuvat "Tilinpäätös 2018"-asiakirjan talousarvion tuloslaskelman toteutumisvertailuun.

Taulukko 1. Tietoja talousarvion tuloslaskelman toteutumisvertailusta (Nokian kaupungin tilinpäätös 2018)

TILINPÄÄTÖS 2018	TA 2018	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	57 142 688	450 000	57 592 688	57 165 857	-426 831
Valmistus omaan käyttöön	1 782 500	0	1 782 500	2 076 300	293 800
Toimintakulut	-218 770 339	-3 781 518	-222 551 857	-223 294 446	742 589
Toimintakate	-159 845 151	-3 331 518	-163 176 669	-164 052 289	875 620
Verotulot	134 043 000	0	134 043 000	135 888 459	1 845 459
Valtionosuudet	39 560 459	0	39 560 459	39 828 678	268 219
Vuosikate	13 526 108	-3 331 518	10 194 590	12 317 984	2 123 394
Sumu-poistot	-12 731 091	0	-12 731 091	-13 866 172	-1 135 081
Tilikauden tulos	795 017	-3 331 518	-2 536 501	-1 562 664	973 837
Poistoeron muutos	67 200	0	67 200	67 208	8
Tilikauden ali-/yli-jäämä	862 217	-3 331 518	-2 469 301	-1 495 456	973 845

Vuosikatteelle oli alkuperäisessä talousarviossa asetettu tavoitteeksi 13,5 milj. euroa, jota laskettiin 3,3 milj. eurolla 10,2 milj. euroon. Vuosikate toteutui 12,3 milj. euron suuruisena.

Suurin muutos alkuperäiseen talousarvioon tehtiin toimintakuluihin sisältyviin palvelujen ostoihin, joiden arviota nostettiin 88 milj. eurosta 90,3 milj. euroon. Palvelujen ostot toteutuivat 92,9 milj. euron suuruisina.

Verotulot toteutuivat 1,8 milj. euroa arvioitua suurempina.

Tilikauden tulokseksi muodostui -1,6 milj. euroa, mikä oli 1 milj. euroa muutettua talousarviota parempi. Tuloksenkäsittelyerien jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostui -1,5 milj. euroa.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen palvelualueittain esitetään yksityiskohtaisesti tilinpäätösasiakirjassa. Palvelualuekohtaisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan myöhemmin kappaleessa 4.2.

Tunnuslukuja esitetään tilinpäätösasiakirjassa vuodesta 2015 lähtien ja ne koskevat sekä suoritettavuuksia että tehokkuutta, laajuutta ja voimavaroja.

Niissä toiminnoissa, joista tunnuslukuja on esitetty, lukija saa useimmiten riittävästi tietoja toiminnan laajuudesta ja tehokkuudesta sekä niiden muutoksista.

4.2 Muiden toimintakertomuksessa raportoitujen tavoitteiden toteutuminen.

Perusturvapalvelut

Perusturvapalveluiden talous toteutui kokonaisuudessaan 0,6 % yli talousarviossa määritellyn tason. Olennaisin kasvu oli Pirkanmaan Sairaanhoidopiirin erikoissairaanhoidon ostopalveluissa, jotka ylittivät noin 0,5 milj. euroa. Vuoden aikana saatiin lisämääräraha 2,2 milj. euroa erikoissairaanhoidon palveluiden ostoon. Erikoissairaanhoidon menojen merkittävä kasvu aiheutui Sairaanhoidopiirin palveluiden käytön kasvusta, sekä kalliin hoidon tasauksen lisälaskutuksesta. Kaikkiaan erikoissairaanhoidon ostoihin Pirkanmaan Sairaanhoidopiiriltä raportoitiin kuluneen n. 6 % edellisvuotta enemmän rahaa. Myös henkilöstökuluihin kohdennettiin talousarviossa lisää rahaa. Säättöjä raportoitiin kertyneen ICT-kuluista ja terveydenhuollon palvelusetelimennoista. Ulkoisia toimintatuottoja saatiin arvioitua enemmän ja ko. tuottojen toteuma oli 103,5% suhteessa arvioon.

Tarkastuslautakunta toivoo löydettävän tavan, jonka avulla pystytään paremmin ennustamaan erikoissairaanhoidon kuluja jo talousarviota tehtäessä Sairaanhoidopiirin osalta. Toki ymmärretään, että kulujen arviointi on vuosittainen haaste ja väestön sairastavuutta on hankala ennustaa. Lisäksi osa kustannusten arvioinnin vaikeuksista selittyy myös terveyskeskuksen tiloista johtuvista ongelmista, sekä sen takia tehdyistä palveluostoista. Erikoissairaanhoidossa tulee selvittää uusia toimintamalleja, kustannuksien hillitsemiseksi ja niiden ennustettavuuden parantamiseksi.

Huomattavaa on myös ICT-palveluiden edelleen haasteellinen käyttöönotto, Effic Lifecare ohjelmisto saatiin käyttöön vasta loppuvuodesta. Tarkastuslautakunta kiinnitti huomiota myös edellisvuoden tarkastuskertomuksessa ICT-palveluiden myöhästyneeseen käyttöönottoon. Lautakunta painottaa edellisten havaintojen pohjalta, että sähköisten palveluiden käyttöönotto tulee tehdä hallitusti ja palveluiden käyttöönottoon tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota. ICT-palveluiden käyttöönoton myöhästyminen näkyi toisaalta myös varatun määräraha alittumisena. Sähköisissä palveluissa saatiin myös kehitystä, kun järjestelmillä parannettiin kuntalaisten mahdollisuutta etäasiointiin. Sähköisten palveluiden osalta käyttäjien määrää tulee kuitenkin seurata ja varmistaa että tiedotus on riittävää ja oikeanlaista. Palvelun tavoitettavuus on taattava mahdollisimman monelle ja samaan aikaan on varmistettava perinteisen asiakaskontaktin säilyminen.

Tilojen osalta haasteita aiheuttanut terveyskeskuksen sisäilmaongelma on näkynyt kustannuksissa, henkilöstön rekrytoinnissa ja vastaanotolle pääsyssä. Hyvinvointikeskuksen tilaohjelmalle saatiin lokakuussa rakentamisen vaiheistamisen mahdollistava muutoslupa STM:ltä. Lautakunnan näkemyksen mukaan tilaohjelman suunnitteluun ja kilpailutukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota, hankkeen mahdollisimman nopeaksi läpiviemiseksi. Tarvittava kilpailutusosaaaminen on ostettava tarvittaessa ulkopuolelta.

Positiivisena asiana nähdään perusturvan henkilöstön sairauspoissaolot (työpäivät), joiden määrä laski noin 5% vuodesta 2017. Tarkastuslautakunnan mukaan hyvää kehitystä tulee jatkaa satsaamalla edelleen henkilöstön hyvinvointiin. Tilikaudella kaupungin palvelukseen rekrytoitiin työhyvinvointikoordinaattori.

Perusturvassa käytetään yhä enenevässä määrin ostopalveluita. Henkilökunnan rekrytointiongelmien vuoksi on jouduttu käyttämään vuokratyövoimaa entistä enemmän. Päteviä sijaisia on ollut myös vaikea saada. Tulisi harkita, olisiko varamiesjärjestelmän kehittämisellä mahdollisuus helpottaa henkilöstön saatavuutta. Esimerkiksi tarkastuslautakunnan mukaan tulisi harkita uusien työntekijöiden palkkaamista eräänlaiseen Nokian kaupungin omaan ”henkilöstöpankkiin”, josta olisi mahdollisuus sijoittaa henkilöitä eri toimipisteisiin tarvittaessa. Jatkuva vuokratyövoiman käyttö rasittaa myös kaupungin omia työntekijöitä, koska tämä vaatii jatkuvaa koulutusta ja avustusta.

Mahdollisiin muutoksiin hoitajamitoituksissa on myös syytä varautua. Riskinä vajaamiehityksissä, esimerkiksi lyhyiden sairaslomien kohdalla, saattaa tulla tilanteita, joissa lain kirjain ei

täyty. Tilapäisyys lain mukaan ei voi olla jatkuva vaan sen pitää olla lyhyt ja väliaikainen. Tulisi myös harkita, pitäisikö ulkopuolelta ostettaviin palveluihin kirjata sopimukseen tilapäisyyden peruste, kuinka usein ja mikä mittaista tilapäisyys voi olla.

Perusturvapalvelut käyttivät työvoiman vuokraukseen henkilöstöraportin mukaan rahaa 1,3 milj. euroa. Tästä terveystalouden tulosalueen osuus oli suurin 0,6 milj. euroa, jossa oli kasvua edellisvuoteen 0,2 milj. euroa. Tarkastuslautakunta pitää kehityksen suuntaa huolestuttavana.

Ikäihmistenpalvelut

Vanhainkodin uusi osa valmistui joulukuussa 2018 ja otetaan käyttöön alkuvuodesta 2019. Väestön ikääntyessä terveyskeskussairaalan ja erikoissairaanhoidon käytön kannalta pitkäaikaisen hoivapaikkojen riittävä määrä onkin ensiarvoisen tärkeää. Tavoiteltu odotusajan pituus oli edelleen haasteellinen. Talousarvion tavoite 20 vrk, jäi saavuttamatta toteutuneen odotusajan ollessa 41 vrk. Omaishoidon tuen odotusajassa sen sijaan päästiin lähes tavoitteeseen.

Syksyllä 2017 käyttöön otettuja asiakaslähtöisiä kotisairaala ja kotiutustiimi palveluita on jatkettu. Palvelualueella on otettu käyttöön myös matalan kynnyksen Setori palvelu ikääntyville kuntalaisille. Muutoinkin palvelualueella on ilahduttavasti keskitytty kuntouttavaan toimintaan, tämä tukee ikäihmisen jaksamista kotona ja mahdollistaa oikea aikaisen ja tarkoituksen mukaisen hoidon. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa on pyritty löytämään uusia keinoja tukemaan Kotoisa Ehtoo ohjelman tavoitteita. Toimenpiteiden vaikuttavuutta tulee seurata ja palveluita edelleen kehittää sen mukaisesti. Kuntalaisten ikärakenteen kehitys aiheuttaa jatkossa edelleen tarvetta uusille ennaltaehkäiseville toimintamalleille ja vanhojen kehittämiseksi. Muutoksissa tulee huomioida jo ennalta kokonaiskustannusvaikutus, asiakkaan saaman palvelun laadun pysyminen hyvällä tasolla ja työntekijöiden jaksaminen työssä. Tarkastuslautakunta toivoo myös, että hankkeiden kautta löydettyjä hyviä toimintatapoja jatketaan myös kaupungin jatkuvassa käytössä.

Kaupunki edellyttää hoitotyön hoitajamitoitukseksi kulloinkin voimassa olevan lain edellyttämän tason. Valvontakäyntejä tehdään kaikkiin luvanvaraisiin yksiköihin kerran vuodessa, sekä mahdollisten palautteiden perusteella. Vaikka kilpailutuksessa ja omassa toiminnassa kriteerit ovat tiukat, on varmistettava niiden täytyminen ja vaadittava omavalvontasuunnitelman noudattamista. Tarvittaessa on mahdollistettava ilmoittamatta tehtävä lisävalvonta ja sen resurssointi. Mahdolliset tarkastuskäynnit ja tulokset tulisi dokumentoida. Selkeät puutteet on sanktioitava, laiminlyönnit vanhustenhoidossa eivät voi olla hyväksyttäviä.

Perhepalvelut

Loppuvuonna 2017 aloitettu hyvinvointikioski Nosteen käyttäjien arvioiden perusteella palvelulla on vähennetty mahdollisia terveyskeskuskäyntejä ja muutoinkin on painopistettä siirretty korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin. Syntyvyyden vähentyminen edelleen ja sitä kautta resurssien vapautuminen mahdollistaa perheiden tukemisen toisilla keinoilla. Tarpeesta kertoo lastensuojelun tarpeen lisääntyminen kaikilla mittareilla, kiireellisten sijoitusten lähes kaksinkertaistuu vuodesta 2017. Resursseja on varattava siihen, että työntekijällä on aikaa kohdata lapsi ja perheenjäsenet erilaisissa tilanteissa ja luoda luottamusta yhteistyöhön. Matalan kynnyksen palveluita onkin vahvistettu jo nyt, lisäämällä päivystyspalveluita ja perhetyön tunnettuutta. Toimenpiteiden vaikuttavuutta ja esim. sähköisten palveluiden käyttäjämääriä on seurattava ja tarvittavat painopisteiden siirrot tehtävä nopealla aikataululla. Myös asiakastyytyväisyys on selvitettävä riittävän luotettavasti, palvelun ongelmien korjaamiseksi. Tarkastuslautakunta toivoo kiinnitettävän huomiota ennaltaehkäisevään työhön, esim. koulut tulee saada aikaisessa vaiheessa mukaan.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tulosalueella toimintakäytäntöjä on kehitetty asiakkaiden tarpeita vastaaviksi ja kiinnitetty huomiota asiakasprosessin kehittämiseen. Vuoden aikana asiakasmäärä kasvoi erityisesti henkilökohtaisen avun tarvitsijoiden osalta, tämä vaikutti osaltaan myös kustan-

nusten nousuun. Vammaispalvelulain mukaiset päätökset on tehty edelleen 100% lain määrittelemän määräajan puitteissa, lisäksi kasvavia kustannuksia on pyritty hillitsemään tarkoituksenmukaisella hoidon porrastuksen varmistamisella. Jatkossa on mietittävä työ- ja päivätoiminnan lisäämisen mahdollisuuksia omana toimintana tehtynä, kustannusten ollessa ostopalveluun verrattuna puolet sen kustannuksista. Vammaispalveluissa tulee huolehtia, että palvelut säilyvät vähintään nykyisellä tasolla.

Sivistyspalvelut

Sivistyspalveluiden osalta talous toteutui kokonaisuutena hyvin arvoidun mukaisesti. Ulkoisia toimintatuottoja saatiin arvioitua enemmän ja palvelujen ostoissa säästettiin eli nettona toteuma oli 98,7 % suhteessa talousarvioon. Toimintakuluissa ainoastaan opetuksen tulosalue ei pysynyt arviossa, joka johtui tilinpäätöstietojen mukaan pääosin kasvaneista henkilöstökuluista.

Henkilöstöresursseihin tulisi kiinnittää huomiota etenkin opinto-ohjaajien ja koulukuraattoreiden osalta. Erinomainen yksittäinen toimenpide on ollut oppilashuollon käsikirjan laatiminen, jossa kuvataan kaupungin esi- ja perusopetuksen oppilashuoltoa ja tarkennetaan kuntakohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa.

Koulu- ja varhaiskasvatuksen tilojen terveellisyyteen, turvallisuuteen ja toimivuuteen tulee kiinnittää Nokialla edelleen jatkossakin huomiota. Vaikka tilanne tältä osin onkin toteutunut, tulee asiakaslähtöisyyteen ja erilaisten riskien hallintaan kiinnittää huomiota jatkossakin. Sivistystoimen ja tilapalveluiden yhteistoiminta tulee olla saumatonta sekä uudis- että korjausrakentamisessa.

Varhaiskasvatuksen yksiköissä henkilöstön tulisi jatkossa tarkemmin seurata ryhmäkohtaista suhdeluvun toteutumista ja pyrkiä huolehtimaan siitä, että henkilöstön siirtymiset eri ryhmien välillä päivän aikana tulisi kirjatuksi sähköiseen järjestelmään. Toimintatapoja tulisi näin muuttaa, jotta suhdelukujen seuranta toteutuisi asianmukaisella tavalla. Nokialla suhdeluku lasta kohden on ollut valtakunnallista suositusta alempi (1:7), mitä voidaan pitää hyvänä.

Erilaiset kokeilut ja pilotoinnit tulisi olla arkipäivää ja niihin tulisi kannustaa. Toiminnassa tulee lisäksi hyödyntää ennakoivaa tiedolla johtamista.

Sivistyspalveluissa sairauspoissaolojen määrä on edelleen melko korkea. Työtä tilanteen parantamiseksi tulee edelleen jatkaa.

Vapaa-aikapalvelut

Strategian mukaisista tavoitteista osa jäi toteutumatta, mutta myös toteutumattomien tavoitteiden kohdalla raportoitiin positiivista kehitystä. Esimerkkinä tästä, vaikka Harjuniityn uuden liikuntahallin käyttöastetavoitetta ei saavutettu, saatiin tavoitetta parannettua silti merkittävästi. Sairauspoissaolojen määrä on ollut alhaisella tasolla.

Kaupunkikehityspalvelut

Kaupunkikehityspalveluiden keskeisenä tehtävänä on vahvistaa Nokian kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä. Tarkastelun perusteella kaupunkikehityksen tulosalue on edistänyt sille vuoden 2018 talousarviossa asetettuja toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita. Tavoitteista on johdettu käytännön toimintaa kiitettävällä tavalla. Kaupunkikehityspalveluiden merkittävin talouteen vaikuttanut asia oli se, että maankäyttökorvauksia jäi toteutumatta odotetusta 2,5 milj. euroa. Toimintakatteen määrä oli 4,8 milj. euroa negatiivinen ja tulot jäivät kaikkiaan 1,2 milj. euroa budjetoidusta. Poistojen ja arvonalentumisten jälkeen tulos heikkeni vielä suhteessa talousarvioon.

Merkittävin tilikauden investointi oli Emäkosken sillan rakennustöiden aloittaminen. Tarkastuslautakunta on pannun merkille, että siltainvestointia on toteutettu aikataulussa, ja työ on häirinnyt hyvin vähän liikennettä. Kaikki on mennyt sujuvasti liikenteen kannalta ja tästä voitaisiin ottaa oppia kaupungin muussakin vastaavassa toiminnassa.

Toiminnan painopisteinä ovat olleet maankäytön suunnittelun ja hallinnan tehostaminen, kaa-voitushankkeiden ja prosessien hallinnan kehittäminen, joita kaikkia on edistetty kiitettävällä ja monipuolisella tavalla. Eriyisen näkyvänä uudistuksena on ollut Nokian kaupungin visuaalisen ilmeen uudistamisen vuoden 2018 alkupuolella sekä Business Nokia ja Visit-Nokia verkkosivustojen lanseeraaminen elinkeinopalveluiden toimesta vuonna 2018.

Kaupunkikehityksen palvelualue on Nokian kaupungin muiden palvelualueiden tavoin ottanut käyttöön ja kehittämässä aktiivisesti sähköisiä palveluja. Tarkastuslautakunta painottaakin, kun sähköisiä asiointipalveluita otetaan käyttöön, jo suunnittelussa tulee huomioida niiden asiakaslähtöisyys, hyvän hallinnon periaatteet sekä henkilökunnan osallistaminen niiden käyttöönottoon.

Myös kaupunkikehityksen tulosalueella tulee huomioida riittävä riskienhallinta. Huomiota tulee kiinnittää lisäksi sopimusten tehokkaaseen johtamiseen ja niiden tuloksellisuuden arviointiin. Toiminnassa tulee lisäksi hyödyntää ennakoivaa tiedolla johtamista.

Ympäristönsuojelun osalta strategiasta johdetut tavoitteet toteutuivat lukuun ottamatta luonnon-suojeluohjelmaa, joka tehdäänkin laajempaan luonnonmonimuotoisuusohjelmaksi, jonka arviointi valmistumisaika on kesällä 2019.

Maankäyttö

Tanhuankadun / Rounionkadun budjetoitu maankäyttökorvaus jäi toteutumatta. Tämän vaikutus budjetin toteumaan oli 2,5 milj. euroa. Lautakunta huomioi hyvänä asiana maankäytön tulosalueella toteutetun organisaatiouudistuksen, jonka tavoitteena oli selkeyttää ja tehostaa toimintaa.

Infrapalvelut

Häpesuon puhdistus saatiin vuonna 2016 päätökseen. Korvausasiat Häpesuon puhdistuksen yhteydessä aiheutettuun ulkopuoliseen kiinteistöön on vielä kesken, vaikka ne lupauksen mukaan piti olla jo 2018 alkuvuodesta kunnossa.

Myöskään vastuuasiaa vahingon aiheuttajan ja työn valvoneen kaupungin ulkopuolisen toimijan kohdalla ei ole selvitetty. Mikäli vahinko jää kaupungin maksettavaksi, tulee jatkossa sopimuksiin kirjata korvausperiaatteet vahingon aiheuttajan ja tilaajan välillä. Eriyisen tärkeää tämä on tulevaisuudessa, koska kaupungilla on edessään valtavat investoinnit.

Konsernipalvelut

Konsernipalveluiden toimintakate toteutui positiivisena ja lähellä talousarviota. Lisääntyneiden poistojen ansiosta toteuma jäi selkeästi talousarviosta. Toimitilakustannukset rasittavat kaupungin taloutta edelleen poistoina ja käyttömenoina.

Tilikaudella valmisteltiin useita rakennusinvestointeja, joista mainittakoon uuden kirjaston rakentamisen aloitus. Myös kiinteistöjen salkutus -asiakirja päivitettiin. Tarpeettomasta kiinteistöomaisuudesta tullaan luopumaan, ja kohteet asetetaan myyntiin v. 2019 alkupuolella. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tarpeettomasta kiinteistöomaisuudesta tulee luopua pikaisesti.

Tilapalvelut

Tilapalveluiden tavoitteet saavutettiin pääosin hyvin. Haasteita aiheuttivat koulujen kosteusvauriokorjausten työllistävyys ja vuosikorjauksiin varatun rahan käyttö kosteusvaurioiden korjaukseen. Myös henkilöstön rekrytointivaikeudet vaikuttivat hankkeiden aloituksiin.

Rakennushankkeissa on otettu käyttöön Kuivaketju10 periaatteet, se on hyvä asia, joka estää ja vähentää kosteusvaurioiden riskejä vastaisuudessa.

Varikko

Varikolle laadittiin selvitys, jonka pohjalta varikkotoimintojen kehittämistä jatketaan tulevin vuosina.

Tarkastuslautakunta pitää merkittävänä varikon toimintaa pitkäaikaistyöttömien ja syrjäytymisuhan alla olevien ihmisten aktivoinnissa. Tämä tukee Hyvinvoiva Nokialainen tavoitetta ja säästää kaupungin kustannuksia. Lisäksi yhteistyö Tredun kanssa mahdollistaa osatutkintojen suorittamisen varikolla. Kuntouttavaa työtoimintaa on lisätty ja toiminnassa mukana olevien asemaa työmarkkinoilla on parannettu erilaisilla korttikoulutuksilla. Varikolle laadittiin selvitys, jonka pohjalta varikkotoimintojen kehittämistä jatketaan tulevin vuosina. Toimintaa on kehitetty jo tarkasteluvuonna mm. kuljetuksien tehokkuuden, sekä toimistoväen toimenkuvan ja kuntouttavan työtoiminnan laajentamisen osalta.

5 Kokonaistalouden arviointi

Kokonaistalouden arviointi on perustunut kuntatalouden keskeisten taloudellisuusmittareiden analyysiin ja vertailuun Tampereen ympäristökuntiin.

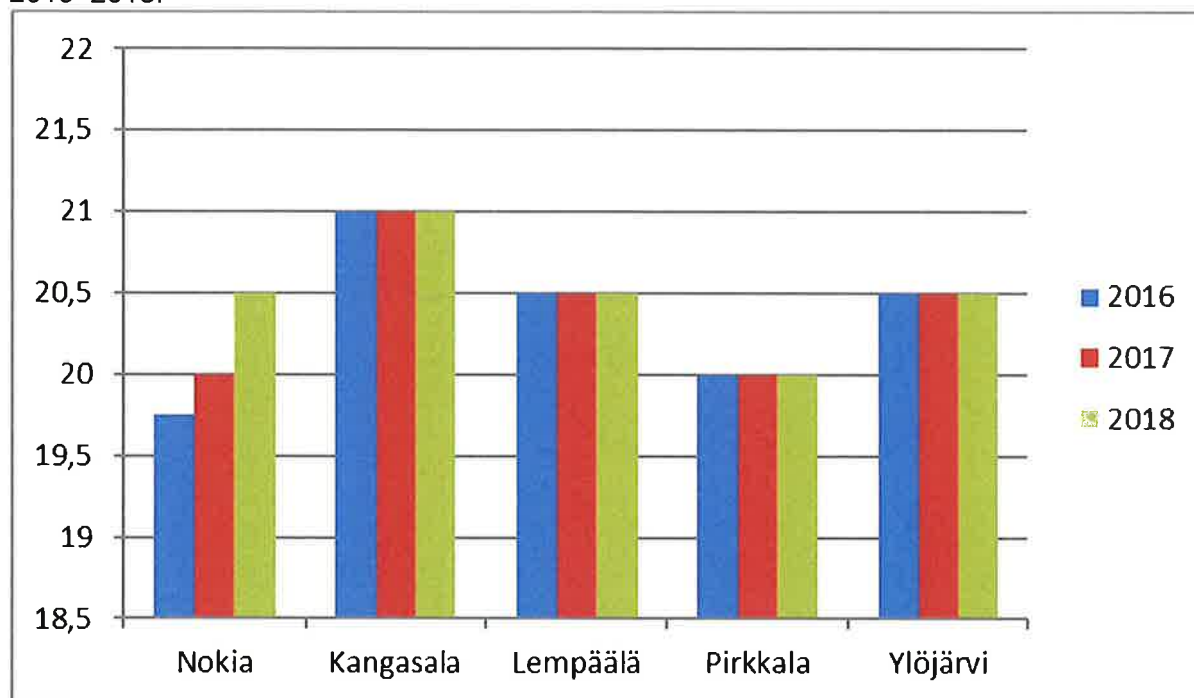
Arviointikertomuksessa tuodaan esiin joitakin keskeisiä tuloslaskelman, taseen ja rahoituslaskelman tunnuslukuja.

Tunnuslukujen tulkinnassa on käytetty lähteenä julkaisua ”Kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätös-malli, Suomen Kuntaliitto 2001”

VEROPROSENTIT 2016–2018 NOKIALLA JA MUISSA TAMPEREEN YMPÄRISTÖKUNNISSA

Ennen varsinaisten tunnuslukujen esittämistä todetaan Nokian ja muiden Tampereen ympäristökuntien tuloveroprosenttien kehitys kolmelta vuodelta (2016–2018).

Kaavio 1. Tuloveroprosentit Nokialla ja muissa Tampereen ympäristökunnissa vuosina 2016–2018.

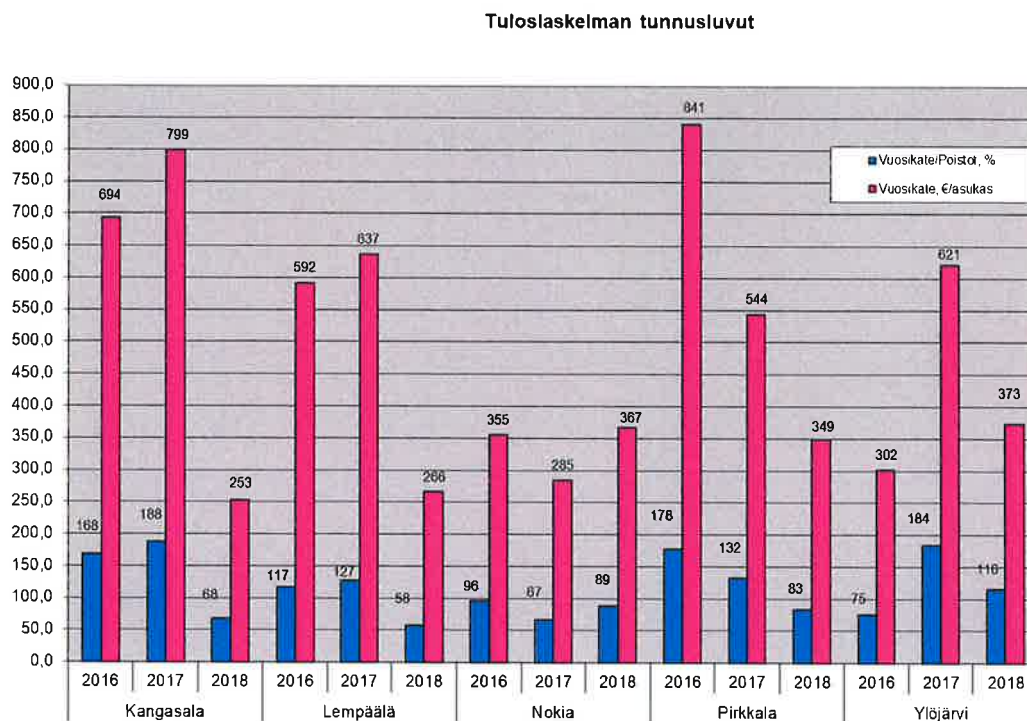

Kaaviosta voidaan havaita, että Nokian tuloveroprosentti 20,50 on ympäristökuntien tasolla. Pirkkalassa tuloveroprosentti on 20,00, Lempäälässä ja Ylöjärvellä 20,50 sekä Kangasalla 21,00. Tuloveroprosentteihin ei tehty korotuksia vuodelle 2019.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUKUJA:

Kaavio 2. Vuosikate/poistot, % ja vuosikate €/asukas.

Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2016–2018

Vuosikate prosenttia poistoista

= $100 \cdot \text{vuosikate/poistot}$

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien käyttöomaisuuden poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

Kunnan tulorahoituksen oletetaan olevan riittävä, mikäli tunnusluvun arvo on 100 %. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate jatkoi Nokialla siksak-linjalla ja viime vuonna menttiin ylöspäin eli vuosikate oli 12,3 milj. euroa (2017: 9,5; 2016: 11,8; 2015: 8,0 ja 2014: 8,5).

Käyttöomaisuuspoistot toteutuivat lähes edellisvuoden tasolla, ollen vuonna 2018 13,90 milj. euroa (2017: 14,0; 2016: 12,3; 2015: 10,6 ja 2014: 10,7).

Tunnusluku koskien vuosikatteen ja poistojen suhdetta parani vuonna 2018 Nokialla edelliseen vuoteen verrattuna, ollen 89,0 % (2017: 67; 2016: 96,0;). Tunnusluku parani ympäristökunnista ainoana vuonna 2018.

Ympäristökunnista Ylöjärvellä (115,50%) ja Nokialla (89,00%) olivat parhaat tunnusluvut vuonna 2018.

Vuosikate euroa/asukas

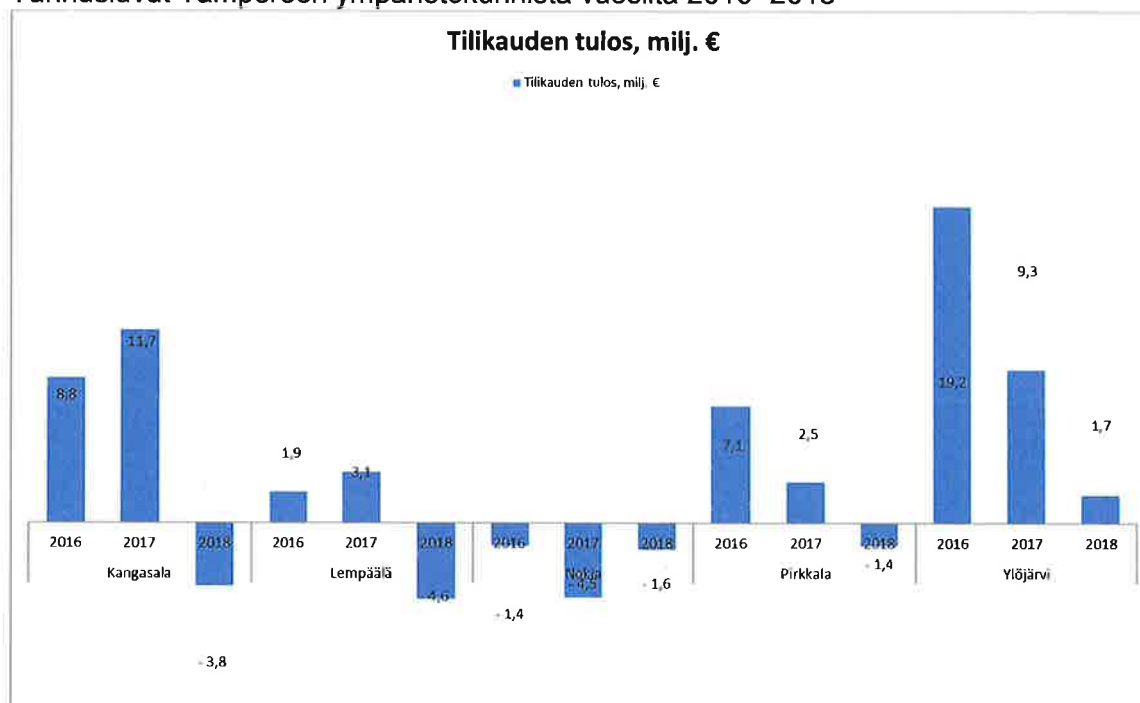
Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa.

Asukaskohtainen vuosikate oli Nokialla 367 €/asukas. Parannusta edelliseen vuoteen verrattuna oli 82 €/asukas (2017: 285 €/asukas; 2016: 355 €/asukas ja 2015: 355 €/asukas). Tunnusluku oli suunnilleen samaa tasoa Pirkkalan ja Ylöjärven kanssa.

Kangasalla, Lempäälässä, Pirkkalassa ja Ylöjärvellä tunnusluku meni huonompaan suuntaan, Nokialla ainoana parempaan suuntaan. Paras tunnusluku oli Ylöjärvellä eli 373 €/asukas.

Kaavio 3. Tilikauden tulos, milj. €.

Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2016–2018

Tilikauden tulos

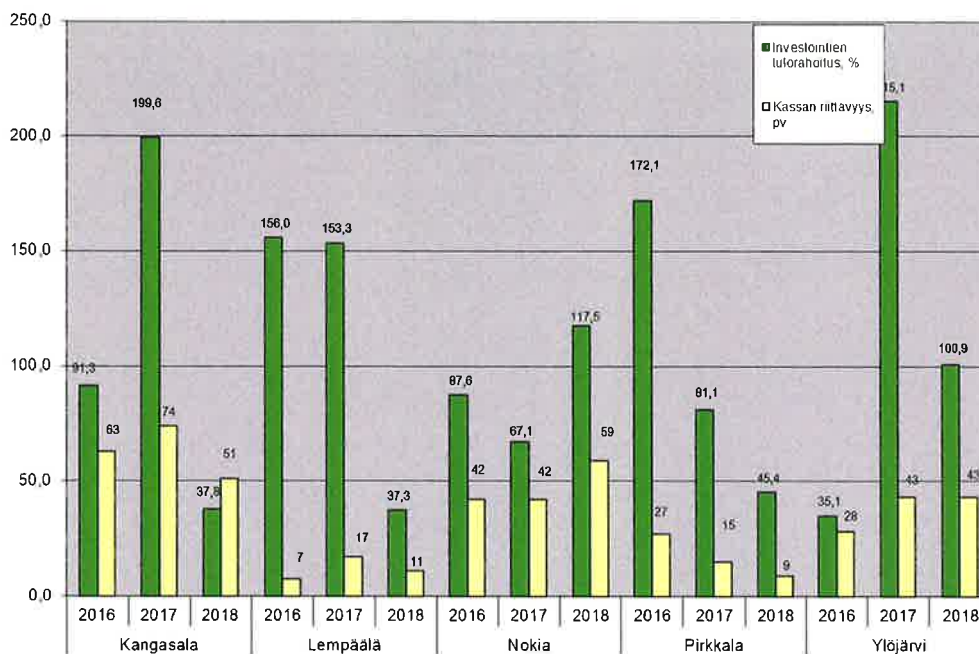
Tilikauden tulos oli Nokian kaupungissa, vuosien 2015, 2016 ja 2017 tapaan, miinusmerkkinen eli -1,6 milj. euroa (2017: -4,5 milj. euroa; 2016: -1,4 milj. euroa; 2015: -7,8 milj. euroa).

Tilikauden tulos oli muissa vertailukunnissa ainoastaan Ylöjärvellä plus-merkkinen. Tilikauden tulos vuonna 2018 oli Kangasalla -3,8 milj. euroa, Ylöjärvellä 1,7 milj. euroa, Lempäälässä -4,6 milj. euroa ja Pirkkalassa -1,4 milj. euroa.

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUKUJA:

Kaavio 4. Investointien tulo-rahoitus, % ja kassan riittävyys, pv.
Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2016–2018

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Investointien tulo-rahoitus, %

$= 100 \cdot \text{vuosikate} / \text{investointien omahankintameno}$

Investointien tulo-rahoitus -tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttöomaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

”Investointien tulo-rahoitus, %” -tunnusluku parani Nokialla ollen vuonna 2018 117,5 (2017: 67,1; 2016: 87,6 ja 2015: 56,5).

Nokialla tunnusluku oli ympäristökunnista paras nousten edelliseen vuoteen verrattuna 67,1 %:sta 117,5 %:iin. Ainoastaan Nokian lisäksi tunnusluku vuonna 2018 oli yli 100 % Ylöjärvellä.

Kassan riittävyys (pv)

$= 365 \text{ pv} \cdot \text{kassavarat } 31.12. / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

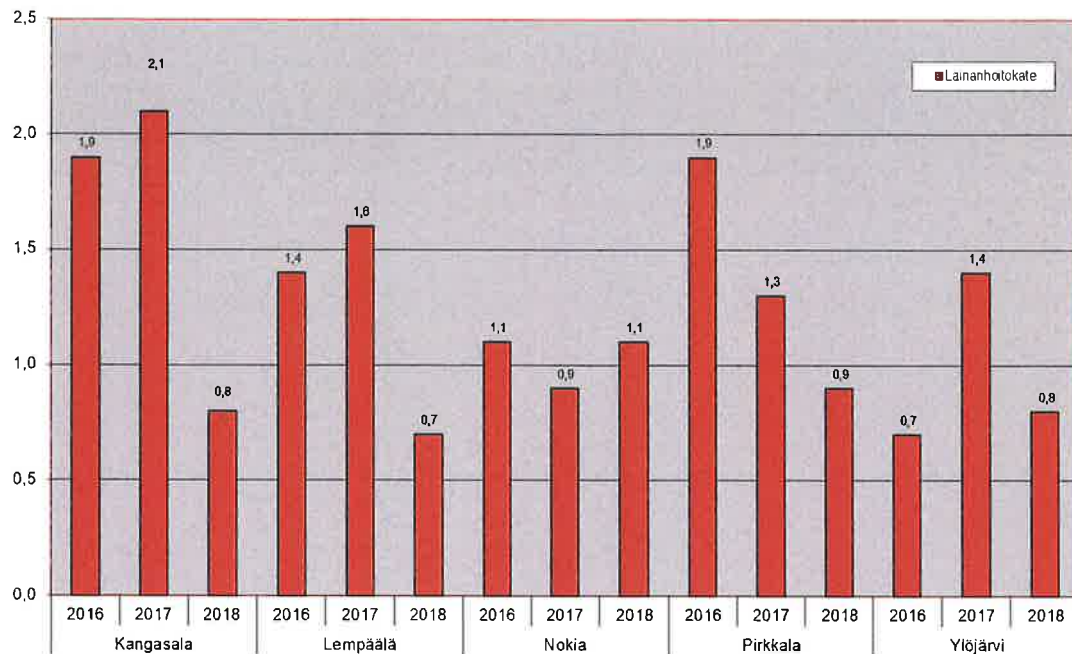
Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, että monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Tässä yhteydessä toteutetun esitystavan informaatioarvoon tulee suhtautua varauksella, koska tunnusluku ilmaisee yhden yksittäisen hetken (31.12.) tilanteen. Informaatioarvoa voitaisiin parantaa esim. esittämällä tunnuslukua kuukausittaisena lukusarjana.

Kaavio 5. Lainanhoitokate.

Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2016–2018

Rahoituslaskelman tunnusluvut

Lainanhoitokate

$$= (\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$$

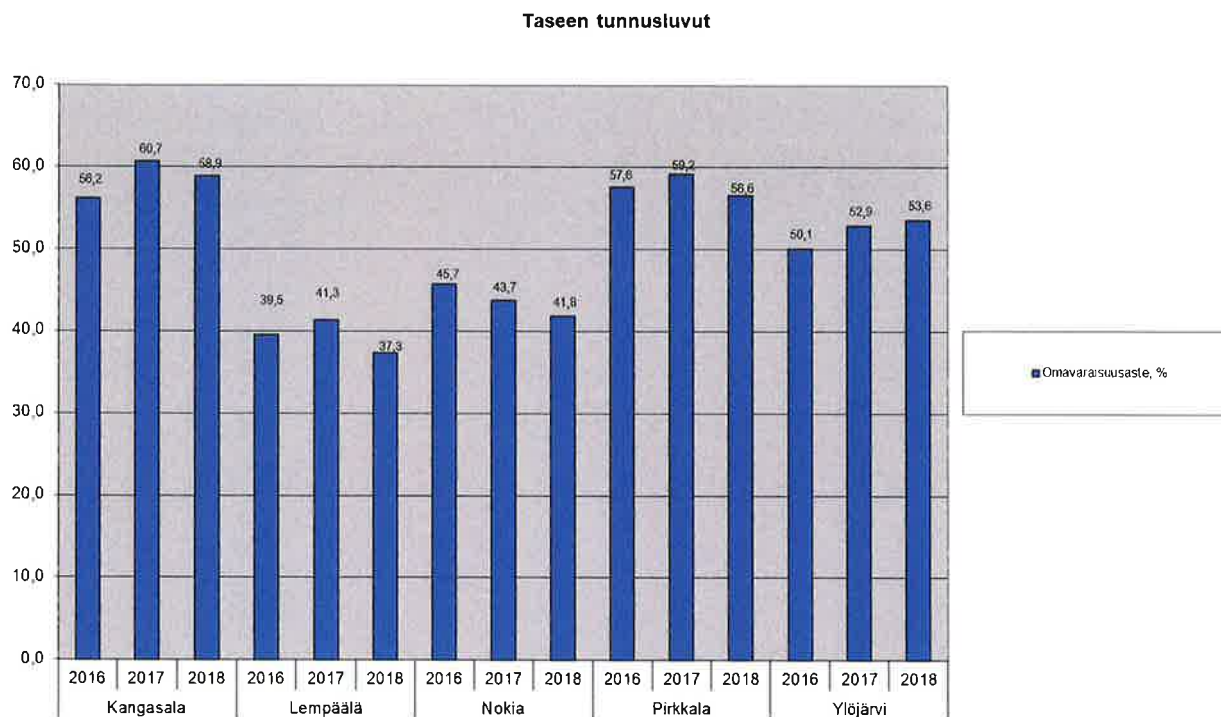
Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään kassavaroja.

Nokiassa tunnusluku nousi vuonna 2018 jälleen yli 1:n, ollen 1,1 (2017: 0,9). Nokian tunnusluku oli ympäristökunnista paras vuonna 2018. Ympäristökuntien heikoin tunnusluku oli Lempäälässä, jossa se oli 0,7.

TASEEN TUNNUSLUKUJA:

Kaavio 6. Omavaraisuusaste. Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2016–2018

Omavaraisuusaste, %

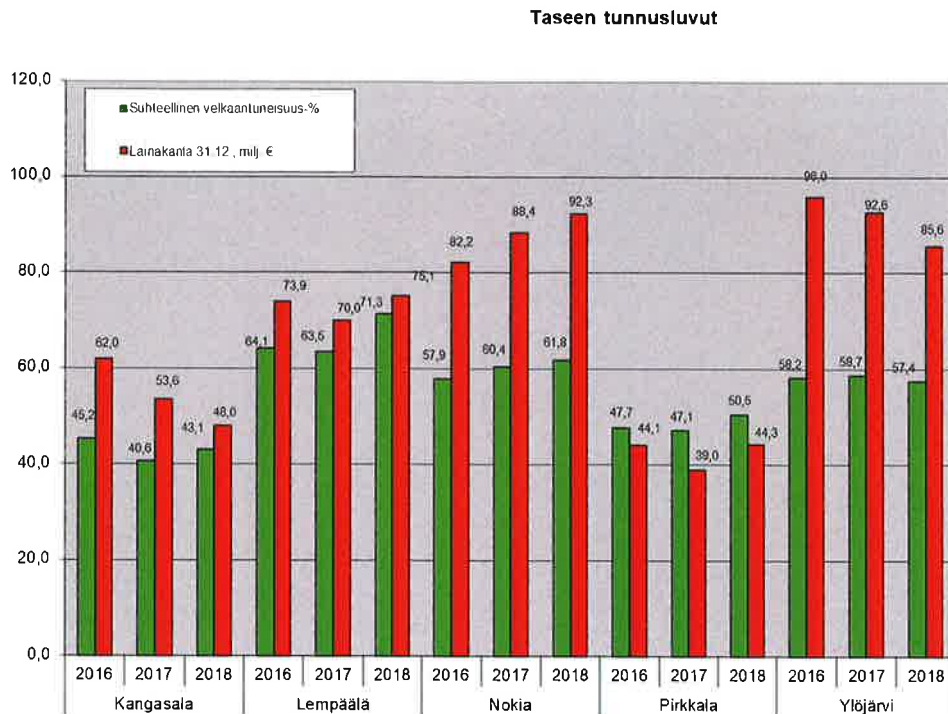
$$= 100 \cdot (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$$

Omavaraisuusaste mittaa kuntien vakavaraisuusastetta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääristä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä pienempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävää velkarasitetta.

Nokian kaupungin omavaraisuusasteen tunnusluku putosi 43,7 %:sta 41,8 %:iin (2016: 45,7). Lempäälässä tunnusluku oli heikoin, ollen 37,3 (2017: 41,3 %).

Parhaat ympäristökuntien tunnusluvut vuonna 2018 olivat Kangasalla (58,9 %) ja Pirkkalassa (56,6 %).

Kaavio 7. Suhteellinen velkaantuneisuus, % ja lainakanta 31.12., milj. €. Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2016–2018

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 \cdot (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus on koko kuntasektorilla keskimäärin noin 56 %.

Nokiassa suhteellisen velkaantuneisuuden määrä jatkoi lievää nousuaan, ollen 61,8 % (2017: 60,4%; 2016: 57,9 %; 2015: 45,7 %).

Tässä tunnuslukukategoriassa ympäristökuntien paras tunnusluku vuonna 2018 oli Kangasalla, jossa se oli 43,1 %. Kehnoimman tunnusluvun titteliä kantaa edelleen Lempäälä (2018: 71,3%; 2017: 63,5 %).

Lainakanta 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$$

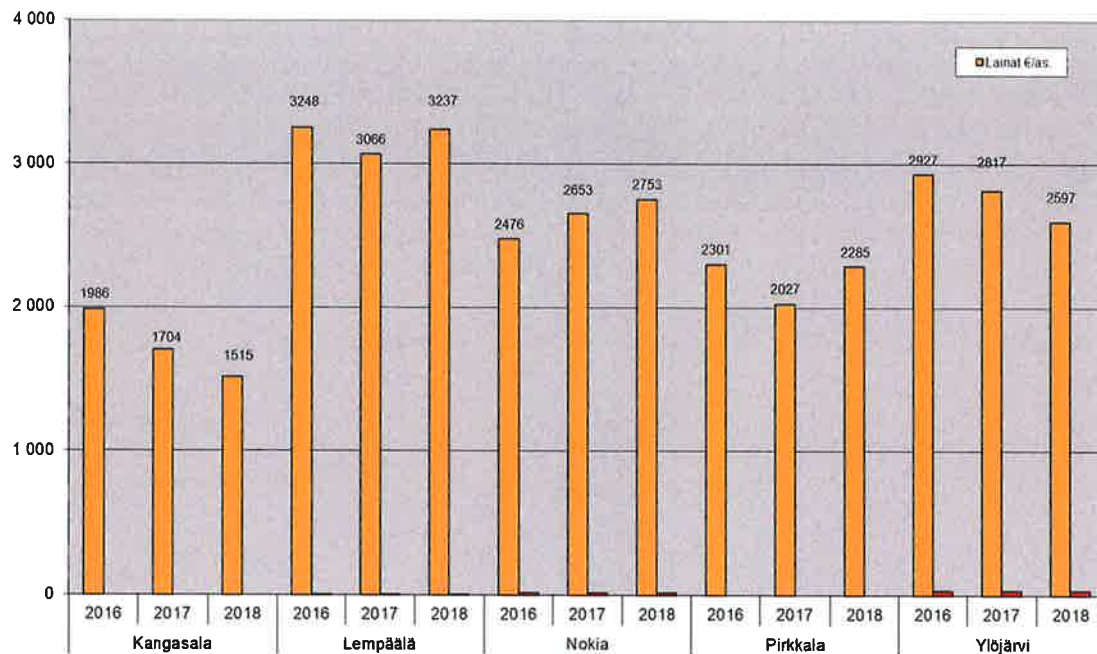
Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainakanta suureni Nokiassa 88,4 milj. eurosta 92,3 milj. euroon. Pienin lainakanta on edelleen Pirkkalassa 44,3 miljoonaa euroa. (2017: 39,0 milj. euroa; 2016: 44,1 milj. euroa). Suurin lainakanta on Nokiassa (2017: 92,3 milj. euroa; 2016: 88,4 milj. euroa).

Kaavio 8. Lainat, €/asukas.

Tunnusluvut Tampereen ympäristökunnista vuosilta 2016–2018

Taseen tunnusluvut

Lainat, euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Asukaskohtainen lainamäärä jatkaa kasvuaan Nokialla. Nokialla kasvua oli 100 euroa asukasta kohden (2017: 2 653 €/asukas; 2016: 2 476 €/asukas ja 2015: 1 994 €/asukas).

Ainoastaan Lempäälässä (3 237 €/asukas) tunnusluku oli vuonna 2018 yli 3 000 euroa.

Nokialla, 28. päivänä toukokuuta 2019

Reino Ojala
puheenjohtaja

Tuula Jokinen

Juha-Pekka Mannila

Pauli Schadrin

Elina Kivimäki

Sari Roivas

Juha Toivainen
varapuheenjohtaja